

nyv. rövid és va-
használatra termottek
különböző betegségek
tettek. Így és hasonló
melyeket Richter kiadó-
rajokkal ellátott könyv
ap. Mint az azhoz nyoma-
aktól származó értesítések
ak követése által még oly
ak már minden reményt
zú évek tapasztalatainak
érdemi a legkomolyabb
szérl. bármilyen is
megszerezni óhajtja, az
a magyar nyelven. Egy
szimezza a levelező lapot
eseben. — A megküldés
lik. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház 11. — Telefon 11
kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztési részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Érmentelen levelek csak ismert közérdekű
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábpontosor egyszeri beiktatásáért 50k
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólír 4-hasábpontosorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Hétfő, Szeptember 9.

177. szám.

A jövő ülésszak.

Még jó időbe kerül, írja a „Pester
Correspondenz“ egy, a jövő parlamenti
ülésszak alakjáról és tartalmáról szóló
elmélgedésben, míg Magyarország válas-
zott, kinevezett, és született törvényhozói
munkához fognak. A pártok fejei is még
nyaralnak, vagy klimatikus gyógyhelye-
ken tartózkodnak s általában pihen a
polémia és a politikai szövtálat. Még a
hírlapok is, legyenek bár még oly buz-
gó, vagy tulbuzgó organumai a pártok-
nak s pártszervezőknek, még a hir-
lapok is csak monologokat tartanak kü-
lönben vitás témák fölött, és a monolo-
gusok mindig szelidebbek, mint a bialo-
gusok.

Mindamellett, ha jól figyelünk, már
ma tisztán hallhatunk oly hangokat, me-
lyekből következtetést vonhatunk a leg-
közelebbi ülésszak jellemére. És e han-
gok, a „Pester Correspondenz“ hazafias
örömmel constatálja, — lágyak, békések,
sokat ígérők.

Igy mindenekelőtt az, a mi kormány-
körökből a miniszteriumnak az ország-
gyűlés elé leendő betérjesztés végett elő-
készített javaslatairól hallatszik, alkalmas
arra, hogy a szabadelvű párt reményét
emelje, az ellenzéki hullámokra csillapító
olajat öntsön.

Mindenek előtt be lesz váltva Tisza
miniszterelnök azon ígérete, hogy a jövő
1890. évre deficitmentes költségvetés fog
az országgyűlés elé terjeszteni. És pedig
a miniszterelnök, akkor a pénzügyeknek
is ideiglenes vezetője, ezt az ígéretet
nem mint feltételt tette, hanem elővigyá-
zatosan, mint mindig, ha szól, azon fen-
tartással, hogy mi rendkívüli sem tölul
az ő jóakrata s ennek érvényesítése
közé.

Már pedig elég sok rendkívüli jött
közbe, s hogy csak egy igen szomorú
esetet említsünk, az aratás igen rossz
volt annyira, hogy több vidéken notorius
inségítő kell félni.

A mi pedig a kormány e nagytetté-
re különös fényt vet, az azon körülmény,
hogy az államháztartásban az egyensúly
semiesetre sem mesterségesen, a nemes
és hasznos állami kiadások rovására lett
kikényszerítve, hanem inkább teljes figye-
lembe vannak véve a reformok s a költ-
ségek, melyeket azok természetesen meg-
kívánnak.

A kiadási rovat megvan állapotva a
nélkül, hogy az egyes szakminiszterek
és a pénzügyminiszter közt a legeseké-
lyebb firtio történt volna. Hiszen még
Wekerle maga is par excellence modern
államférfi, lelkesült minden európai re-
formért.

Ennyit arról, mi a kormányt s vele
mindenesetre a szabadelvű pártot is illeti.
A mi az ellenzékét illeti, annak részéről
is kellemes hangokat hallottunk, melye-
ket a jövő ülésszak alatt előreláthatólag
hallatni szándékszik.

Igy pl. a mérsékelt ellenzék egyik
organuma a napokban határozottan tiltá-
kozott egy pártja jövő ma. tartásának
szentelt cikkben az ellen, hogy gróf
Apponyi s azok, kik vezetését követik,
normális viszonyok közt a legerősebb
hangnemesen nyilvánának, vagy hogy a
miniszterelnök elleni személyes ellenzé-
kiségből annyira mennének, hogy a sa-
ját programjuknak is megfelelő refor-
mokat megtámadjanak csupán azért, mert
azokat a kormány hozza szűnyegre.

Többet Tisza sem kíván. Ha a po-
litikai okossággal és a törvényhozói ko-

molysággal összeegyeztethetőnek találják,
am folytassák az ellenzéki szónokok Ti-
sza ellen izléstelen személyes támadásait
folytonos alkalmazását, csak a tárgyalás
rendes menetét ne gátolják s ama parla-
mentbe nem való botránkokat ne segít-
sék elő, melyek aztán magára a parla-
menti illerre vetik árnyékaikat.

A közigazgatási reform bizonynyal
fel fogja keltetni a szélsőbal legnagyobb
mértét. Annak tárgyalásakor illendőség
szerint szövetkezhetik-e vele a mérsékelt
ellenzék s köles lehet-e botránkokat tá-
mogatni oly reformok meghusitása végett,
melyeket, mint állítja, erősebben s őszin-
tétben óhajt, mint maga a kormánypárt?

Bir-e az oppositio egyáltalán a leg-
csekélyebb lárszatával is a létjogosultság-
nak amaz igazságügyi reformokkal szem-
ben, melyeket Szilágyitól várunk? Bi-
zonynyal nem.

Igy tehát bizton várhatni, hogy a
jövő országgyűlési ülésszak magatartása
mértőszagos lesz, a mi mindig megérdemi,
hogy nagy megnyugvással regisztráltassék
s mindenesetre élvezetes előzét adja az
országgyűlés legközelebbi törvényhozói
működésének.

A hagyatéki eljárási tervezet. Az új ha-
gyatéki eljárási tervezet teljesen elkészült.
Az igazságügyminiszterium kebelében most
folynak annak végleges szerkesztése céljából
az értekezletek. A „Jog“ értesítése szerint,
a tervezet a külön árvászeket mellőzi és egy
általán még más igen gyökeles újításokat ta-
ta-maz, melyek az eljárás gyorsítását és egy-
szerűsítését fogják eredményezni. A miniszter
szándékában van a tervezetet mielőbb köz-
zétetni, hogy még országgyűlési tárgyalása
előtt alkalma nyíljon a szakköröknek hoz-
zászólani.

Külföld.

Orosz agitációk monarchiánk ellen. Az
orosz sajtó a legképtelenebb közleményekkel
igyekezik a közvéleményt Ausztria-Magyar-
ország ellen felizgatni. Ismeretes, hogy pár
hétrel ezelőtt pétérvári lapok azt híresztelték,
hogy háboru esetén két olasz hadtest fog
Galiciában az osztrák-magyar haderő segít-
ségére megjelenni. Most a „Grashdanin“ a
hírt azon képtelenséggel egészíti ki, hogy a
galicizai hadgyakorlatokon egy olasz hadtest
is részt veend. — Ez otromba koholmányról
most, miután a galicizai gyakorlatok már fo-
lyamatban vannak, beszélni sem érdemes többé.
Az orosz közhangulatot azonban legjobban
jellemzi egy programféle, mely a moszkvai
szláv orthodox egylettől származik. Az egy-
letnek igen sok tagja van nemcsak Orosz-
országban, hanem a Balkán-félszigeten is; üg-
ynökei leginkább papok. Ez egylet most egy
nyomtatványt küldött szét, melyet a szláv
kettős kereszt díszít, s mely az orosz po-
litika „tiz parancsolat“ adja elő. A tiz
parancsolat így hangzik:

1. Ausztria katólikus propagandája
arra kényszeríti Oroszországot, hogy ellene
csatákészzen legyen.
2. A háboru Ausztriával
csak idő kérdése s annak nem lesz szabad
félsíkerrel végződni; Oroszországnak
nem szabad Galiciával meg-
elégednie.
3. Ausztriának számá-
ra kell adnia Románia számára
Erdélyt, a keleti bánásgot és
déli Bukovinát.
4. Bosznia, a
határörvidék, Szlavónia és Boe-
cadi Cattaro Szerbiára száll.
5. Romániában a protestáns uralkodóház he-
lyébe orthodox lép.
6. Szerbia trónját a mon-
tegrói fejedelem foglalja el.
7. A Balkán-ál-
lamok csapatai az orosz cárnak tesznek
esküt.
8. Az orthodox egyház a Balkán fél-
szigeten az orosz cárral védelme alá helyezettik
s évenként zsinat tartandó Konstantinápoly-
ban.
9. A kath. és prot. hittérítő püspökeikkel
együtt eltávolítandók a Balkán félszigetről.
10. Az orosz zsinat ragadja meg a kezdemé-
nyezést, hogy a bolgár egyházat a konstan-
tinápolyival és a többiekkel kiengesztelje.

Balkán foederatio. Az oroszok nagy me-
terek különféle mesék kitalálásában. — Nem
utolsó e mesék közt az, a melyet a „Mosz-

kovszkija Vjedomosztij“ talál fel bukaresti le-
velezőjétől. E szerint a román király véd- és
daczszövetséget kötött a jelenlegi román ca-
binet egy tagjával, Vernesoval s már el is
van köztük határozva, hogy alapítanak egy
új lapot „Bas-Danube“ czim alatt, a melynek
munkatársai lesznek a Balkán-félsziget min-
den pontján, specialis czélja pedig az lesz,
hogy Europa ezen részének ügyeivel fog fog-
lalkozni s propagálni a Balkán-államoknak
Románia hegemoniaja Károly király elnökle-
te alatt való confederatióját. Ezenkívül elhatá-
rozták a szerződő felek, hogy az új lap költ-
ségeinek felét a király, felét pedig Vernesco
fogja viselni. Egy külföldi ágens, bizonyos B.
mindenfélre a j a n l o l e v e l e k k e l l á t v a ,
járt — Konstantinápolyban, Macedoniában,
Szerbiában és Bulgáriában, hogy ebben a
v á l a l k o z á s b a j n a t a l a j t é l ö k é s z i t s e . E z
a tény figyelmet érdemel már csak azért is,
mert sem Károly király, sem a fővárnységtől
ról híres Vernesco nem kozkázthatnának pénz-
től a vállalatra, ha nem volna valami biztató
kilátásuk. A legközelebbi jövőben kilátás van
egy Vernesco-cabinetre. Miyeen lesz ez? A
király óhaja szerinti, t. i. ausztró- és germa-
nópból s nyiltan meg fogja kezdeni a harezot
a Balkán-confederatió mellett Románia és en-
nek uralkodója javára. Vajon a román ki-
rály mindezt a saját iniciatívájából s nem a
„béke-liga“ tanácsaira teszi-e? azt nem tudni,
de az utóbbi, t. i. hogy a „béke-liga“ támo-
gatásával jár el, valószínű. Vernesco bizony-
osan arra számít, hogy az új foederatio can-
cellárja lesz. (Ebben az egész össze vissza
beszédben csak az az érdekes, hogy ugy lát-
szik a mai román kormány tartósságában az
oroszok sem igen bíznak.)

Színészetünk ügye.

I.
Tehát nem subventionálunk! Ez volt a
bölcs deliberátum a színügyi bizottság mult
pénteken tartott ülésén s ezzel ki van mondva,
hogy a debreczeni színház igazgatója nyomo-
roghat, a mennyi neki tetszik, mehet vándor-
olni a merre lát; hanem azért társulata olyan
legyen, a mely minden tekintetben kiállja a
verseuvt a fővárosi társulattal, mert külön-
ben majd ledorongoljuk, ugy, hogy arról
koldul.

Mert kérem ide megyen ki az a híres
végzés. Nem adni semmit, de követelni min-
dent! Jó régi debreczeni szokás, melytől ha
eltérnénk, ösünk megtorolnának sirjaikban.

Nem akarjuk vitatni, hogy a város s o-
kat áldozott-e a színészetre eddig vagy nem?
De azt határozottan mondjuk, hogy annyit
nem áldozott, a mennyit — vagyonságát
tekintve — áldozhatott volna s áldoznia kel-
tegne. Szükkeblőség az, midőn nemzeties, cul-
turális célokat akarunk elérni, előmozdítani
s azt kérdezzük: mennyibe kerül? Midőn egy
ilyen nagy horderővel bíró intézmény állandó
fennmaradását s virágzóztatását akarjuk bizto-
sítani, azt számláljuk, mennyi már azon fillé-
rek száma, melyeket eddig ráköltöttünk?

Lehet, — ámbár az sem egészen ugy
lesz — hogy más városban annyit sem kap
az igazgató, de abból nem következik, hogy
mi ne adjunk annyit, a mennyivel a művészet
színvonalán megtarthatjuk színházunkat. De
azt is tekintetbe vehetjük talán, hogy más
városban közönsége is van a színháznak, nem
ugy, mint nálunk, hol csak, valljuk be, a szo-
rosan vett polgárság — mely pedig itt a va-
gyont képviseli — még nem tudja, milyen
belől a színház.

Hiszen csak a mult télen is láttuk, hogy
nap-nap után üres ház előtt játszottak színé-
szaink s havonta volt az igazgatónak pár ezer
forint deficitje.

Azt nem mondhatjuk, hogy nem t e-
h e t ü n k r o l a , mert vagy tartunk színé-
szetet vagy nem. Ha tartunk, gondoskodnunk
is kell annak existenciájáról. Mi tudhatjuk
legjobban, hogy nálunk a színházat látogató
közönség száma, a város lakosságának ará-
nyához, nevétségben — talán jobban mondva,
elzomorítottan — kicsi és az különös, hogy
bár tudjuk ezt, bár tudjuk, hogy itt még min-
den igazgató megbukott, mégis o l a n szerző-
dést szabunk elibe, melyet, ha lelkiismerete
sors be akar tartani, ő is okvetlenül előjei
sorsára jut.

Szja! p r s z e , a debreczeni színpad-
nak híret és fontosságát fenn kell tartani,
mert eddig is ez adta az országnak a legki-
tűnőbb művészeket. Hanem mikor arról v n
szó, hogy a művészek em a nagy hírű iskolájá-

nak fenntartásához járuljunk hozzá tehetsé-
günk szerint, arra hivatkozunk, hogy adtunk
már eleget!

Nem ugyan a színügyi bizottság, hanem
egy befolyásos egyén magán vé eményeként
hallottunk azt az apróbeszédet is, hogy na-
gyobb fizetése van annak a színésznek, mint
egy városi jegyzőnek. De ha ugy volna is,
az is igaz, hogy egy városi hivatalnoknak
se kell ruhára annyit költeni, mint egy szí-
nésznek. Hiszen az utolsó kóristától is megki-
válnjuk, hogy megjelenése olyan legyen, amint
a műveltség, társadalmi illem azt megköve-
teli. Azt nem kereszük, hogy például az a
színészne honnan tudja előteremteni azt a min-
den estére változó öltözéket, fényesnél-fénye-
sebb toilletteket, de megköveteljük, hogy az
mindenekben színpadunk méltóságához illő
legyen. Megtapsoljuk mi kérem azt a finom
selyem öltönyt rajta, de nem kérdezzük, hogy
ha erre az egyetlen estére elműtőztetett a
mi kedvünkért kötetni — ruhára — az egész
havi fizetést, aztán miől tetszik megélni?

Mi csak azt tudjuk, hogy a színész ha-
vonként kap 100—150 frtot, hanem bölcsen
kikerüli figyelmünket, hogy a férfi öltözék
50—60 frtba, egy női öltözék pedig nem ritkán
2—300 frtba kerül.

Ne méltóztassék ezen mosolyogni, mert
ismerünk fővárosi divát, a kinek évi fizetése
14000 frt, akkor ha ruháját maga szerzi be és
8000 frt akkor ha azt a színházról kapja. Tehát
évi ruházata 6000 frtba van becsülve. Hanem
persze azt tetszik erre mondani, hogy: az a
fővárosban van! Kérem tessék csak azt a mi
színeszetünket meg nézni, vajon sokkal kel-
vesebbet követelünk mi a mi színészetünköt-
mint a fővárosiak?

A rossz tanulók.

(—x) A beiratkozások véget értek; meg-
kezdődött a tanév, s a szülő jóllrosszul elhe-
lyezte gyermekét, azt az anyagot, a mely nem
csak a szülő, de az ál am előtt is drága.

Egy esztendőn át tehát, az egy fizető-
sen kívül, talán nem fog más egyéb aggodá-
mat szerezni az apáknak és anyáknak.

Nem a kevés jóról, hanem sok „nem al-
kalmas“ ifjúról szólnak ezuttal, a kik előzőn-
lik gymnasiumainkat s az általános haladás,
a gymnasiumi tantervek pontos keresztülvi-
tele utjában akadályul szolgálnak; szegény-
kezzel haladnak lépésről-lépésre, s a végén
is üres fővel kerülnek ki s belépnek a leg-
felsőbb intézetekbe: az akadémiákra és egye-
temekre, hogy ott ismét diszisztálják az arra
hivatott ifjuságot a komoly munkától.

Felvételi vizsgákkal, alázatos folyamo-
dásokkal, forró anyai könyvekkel, vagy apai
fenyegetés-ekkel sikerült tehát egy évvel
előbbre tolni azt a szekeret, a melyen a
„drága magzat“ az élet országutján nem any-
nyira halad, mint inkább lézeng.

Hát az a gyermek nem olyan rossz, mint
a milyennek őt a tanár urak gondolják. Hon-
nan ismernek ők oly jól azt a gyermeket?
Hisz nem ők bajlódtak vele; csecsemő korá-
tól fogva nem ők lesték el gondolatait, haj-
lamait.

Igaz! De azért a tanár uraknak mégis
igazak van; mert az ifju ugyan nem lop,
nem dorhézol: de vagy nem akar tanulni,
vagy nem tud tanulni, szóval, egyáltalában
nem tud kibékülni a gondolatból, hogy ő le-
gyen arra hivatva, hogy tanuljon.

Elmulik a tanév, s az ifjak ismét haza
viszik a négyeseket. Előlről kezdődik a sírás,
a bánat, a jajveszékés: a szülő meg van
győződve róla, hogy a gyermek jó, hanem a
tanár urak a rosszak. Vagy ránkor a gyer-
mek iránt, vagy a szülők iránt, vagy keres-
nek a családban olyan egyént, kinek nyakába
szóhassák egyik másik tanár ur gyűlöletét,
ránkorát, — ez lehet a gyermek bukásnak
az oka.

Aztán ismét felvételi vizsga, folyamodás,
újabb kegyelem... A hetedik osztályban s
az érettségig meg a szülő áll elő vele, hogy
a gyermeket „most“ megbuktatni kegyetlen-
ség — tetszett volna a tanár uraknak őt
akkor megbuktatni, a mikor az alsóbb oszté-
lyokba járt; most mi l-gyen az ifjuból?

Az egyetemeken és akadémiákon az
ifjuság létszáma ezen üresfejűek növelik egy
harmadrészből.

Erősen nagy betegség ez nálunk. S az-
tán az ifju, a ki folytonos szegénykezzel, a
kegyelem ezer nemeit élvezve, halad lépésről-
lépésre, az életben gyakran több szerencsével
halad a nyert okmányoknál fogva előre, mint

zappan.

erit ezen szap-
n. szeplő, arc-
eg, bibires stb.
a bőrnék szelid,
hító drbonként

telettelle-

t

alázatos
adulatan
tetett.
én, hogy
mit telje-
ezenben
g izlését

aradtam

Z

Gyuláné

s egyetemi okleveles

znő

utca 1908. sz.

. é. közönség szí-

szerencsém tu-

mon is elvállalom

tatik.

Tisztelettel

nyén Gyuláné

sl. születésznő.

detmény.

város tanácsa

miszerint a vá-

s a Salétrom ka-

gett levő 5 hold

vi november 1-től

92-ik évi novem-

1. számú háznak

adódó földé a.f.

3 évre agy is

g terjedő időre,

ber 18-án d. e.

nagy tanács-ter-

vános arverésen,

talnál megtekint-

— haszonbérbe

hajtók azzal érte-

zési árak 10% át

tő bizottság ke-

ni tartoznak.

zeptember 1.

rosi tanács.

más, a ki becsületet és kitartó munkában föltötte ifjúságának éjét és nappalait. A léhaság, az ostobaság ill. diadalünnepet a komoly készségre!

A falusi parasztnak eszébe jut, hogy a fiából „urat” csináljon. — Végig hajszolja a gimnáziumon, egy két bukás után kevés is merettel végig fut. Az iparos „urat” akar gyermekéből csinálni, mert olyannak tartja annak minden fogását. Rossz tanuló és léha különben. És így tovább. A gimnáziumokba tolul mindenki s csak azok mennek kereskedelmi, gazdasági, katonai, ipari stb. intézetekbe, kiket a gimnáziumok kielejtettek. — Tisztelet a kivételnek. Mondhatjuk, hogy ez nagyjában még is csak így van.

Ha végig betűzzük a gimnáziumok értesítőit, meggyőződünk arról, hogy még a felsőbb osztályokban sem apad a bukások száma. Mit keres ez az ifjúság a felsőbb osztályokban?

És valóban, az alsóbb osztályokban miért nem dobognak kérelhetlen szigorral vissza az ily elemek? Mert adnak nekik jogot, hogy azok, a kik folytonos bukással toltattak előre, ott álljanak, a hol azok állnak, a kik komoly munkások voltak a gimnáziumok falai között?

Komolyan kellene hozzáfogni már egy szer e betegség orvoslásához.

Nem minden ifju tud és akar tanulni. Ezeket a gimnáziumok alsó osztályaiban kérelhetlen szigorral más pályára kell terelni. Ott tisztes elemekké válhatnak. Az általános nem csak „képzelt urra”, hivatalnokra van szüksége. A szülő nyugodjék meg abban, hogy az „uri pályán” kívül sok tisztes pályára van még a világon, a melyen még nagyobb ur lehet a magzat, mert hajlamainak inkább megfelel.

Igaz, hogy a tanároknak sok irányban gyakorolt pressziót a közönség; néha az ifju az öngyilkos fegyveréhez nyúl: mindez azonban nem tántorítja el a tanári kart szigorú kötelességétől, melyet ha tiz esztendőn át pontosan teljesít, kiábrándítja a szülőket, a gyermekeket s meggyőyítja tanügyi állapotaikat egy veszedelmes kórtól, mely felette sok áldozatot követel.

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapjának a folyó hó 7-én megjelent 176-ik számában a városi szinügyi bizottságnak a színházi subventió kérdésében a városi tanácshoz adott javaslata gyanánt olyan dolgok vannak közlőtté, melyek téves értesülések és téves értelmezésen alapulván, azoknak helyreigazítását szükségesnek látom s kérem, hogy erre vonatkozó néhány soraimnak beccs lapjának helyet engedni sziveskedjék.

Olyan formán áll a dolog, hogy a városi tanács azon határozatában, melylyel a Valentin Lajos újabb 3000 ftos kölcsöne kötvények feltételeit megállapította s a színház kezelésé iránti szerződést az 1892. évi június 1 napjáig meghosszabbította, felhívta a színházi bizottságot, hogy a következő dolgokra nézve adjon jelentést, illetve javaslatot:

Mintán a városi szinészet gyakran jut nehezebb körülmények közé, nem volna-e

szükséges a színházi segély felemelése s ha igen: milyen összegig terjedhetne az?

Mindazon szolgáltatások és értékek melyek a város által a szinészet érdekében adtak, vétesselek számba, hogy számszerűleg feltüntethető legyen azon anyagi áldozat, mely a város által a szinművészet javára hozatik.

Végül az iránt is felkértem a színházi bizottságot, hogy mintán a tapasztalás szerint a szinigazgató által a színházban a szerződésileg kikötött helyeken kívül egyeseknek még több helyek is adtak — ezen eljárás pedig a színházi bevételek rovására történhetik — jelölje meg azon legszükségesebb hivatalos személyeket, illetve helyeket, kiknek, illetve melyeknek kikötése a közérdek szempontjából feltétlenül kívánatos.

Az első kérdésre, hogy t. i. adassék-e a városi szinészetnek pénzbeli állandó évi segély (subventió)? a bizottság abban a véleményben volt, hogy ne adassék; az indok pedig, mely a bizottságot eme véleményezésre vezette, az volt, hogy az állandó pénzbeli subventio a viszonyokat csak nagyon rövid időre javítaná, mert a szinészet igényei csakhamar ehhez képest fognak módosulni illetve fokozódni s az előbbi állapot ismét vissza áll, más felől pedig ugy az okmányok vezetésben, mint az előadások szabatoságában s az egyesek ügykezelésében oly csökkenés állhat be, hogy ezek miatt a közönség pártfogása és illetve a jövedelem nem fogja majd megütni azt a mértékét, mely a szinészet fenntartásához okvetlenül szükséges.

Olyan gyermekes és badar dolgok azonban, mint a miyének a kérdések hírlapi cikkekben a jóakarataknak olyan nagy hiányával a színházi bizottságnak tulajdonították a bizottsági ülésben szóba sem jöttek, — egy olyan tekintélyes testületben nem is említhetettek s akárhonnak vette is azokat a cikkek írói, senki sem mondhatta, hogy azok a bizottság javaslataiban indok gyanánt vagy bármily minőségben befoglaltak, — vagy az ülésben szóval is említették.

A második kérdést illetőleg azon felszámítás, melyet a színházi bizottság a színházi befektetések kamatvesztéseiben s az évi szolgáltatásokban kimutatott, a subventio megtagadásának indokul szintén nem szolgált, mert az illetékes fórum ezzel csak azt akarja tudni, hogy kamat veszteségben és szolgáltatásokban mily összegre mehet azon áldozat, mely a város által a szinészet érdekében hozatik akkor, a midőn újabb és tekintélyes összegre menő segély kérést, a mely könnyen beláthatólag — örökös fogna maradni.

De a városnak ezen áldozatai más városoknak hason nem áldozatokat viszonylatba nem hozattak, a minthogy azon városok viszonyai, melyek téli szinészet tartanak fenn, Debreczen városához nem hasonlíthatók.

Arra nézve, hogy a színházban a szerződésileg kikötött vagy más ingyenes helyek illetéktelen egyének által ne használtassanak, a bizottság a maga javaslatát még az esetben is megtette volna, ha bármily magas subventiót hozott volna ajánlatba.

Sajnálom, hogy nem vagyok azon helyzetben, hogy a jegyzőkönyvet a lap részére át nem adhatom, mert erre nézve illetékes helyről engedély szükséges, más felől pedig

magam is azon nézetben vagyok, hogy egy hivatalos okmányt hírlapilag közzé tenni, mielőtt az illetékes helyen tárgyalás alá vétetett volna, illetlen dolog volna.

Debreczen 1890. szept. 8.

Tisztelettel:
Zöld Mihály
bizottsági jegyző.

(Közöttettük a fenti hivatalos nyilatkozatot, mely a szinügyi bizottság nagy feltűnést keltő javaslatát igyekszik igazolni és okadatolni. A közönségre bizzuk, ítéljen e czafolni akaró nyilatkozat elolvasása után, hogy van-e hat nevétség, vagy hogy a nyilatkozat kifejezését használjuk „gyermekes” a szinügyi bizottság üléséről hozott szombati tudósításunkban; a közönség itéltére bizzuk azt is, vajlon nem inkább mondható-e gyermekesnek a szinügyi bizottság határozatának a fentebbi nyilatkozatban foglalt indokolása?) (Szerk.)

Napi hírek.

— A főiskola köréből 1. tanév megnyitó istentisztelet Szept. 10-én d. e. kilenc órakor a kollégium ima termében lesz, az imádságot (a szentlelek segélyül hívását) Csiky Lajos hittanár és a kollégium hitszónoka tartja; a gyülekezeti éneklést és orgonát Sz. Nagy Károly orgonista ének és zene tanár, — a főiskolai énekkart pedig Mácsai Sándor, az énekkar tanára vezetik. 2. Templom után az akadémiai ifjúság a VI-ik terembe gyűl, hol az igazgató tanár teszi meg közleményeit a névsor, törvények ösztöndíjak s a tanévre vonatkozó irányzások felől. 3. A tanrend kifüggesztetvén a hit és joghallgatók leczekönyveiket aláírás végett Szept. 10. 11. 12. napján mutatják be az illető tanároknál, mely után az előadások kezdetűk kezdődnek. 4. A táptintézet az összes tanulóira nézve e hó 10-én nyit meg, de gondoskodás történt, hogy a napi ár befizetése mellett addig is étkezhetik bármely tanuló. 5. Ki van hirdtve, hogy a fölfolyt tanévben 2-ik évi jogot végzett jogászok e folyó tanévre a jogtudományi tan-szak folyamba iratkozhatnak be, ekkor válik lehetővé részükre a 8 félévnek, hét félévre összevonhatása, tehát a véderő törvény életbe léptetésére kiadott utasításban nyújtott kedvezmény. Jövvőre tehát az állam tudományi tanszak hallgatói lesznek a negyedéves jogászok. 6. Tandíj mentességért tömegesen folyamodtak, valamint kedvezményes táptintézet helyekért is. 7. Theologiai alapvizsgára a jelentkező 9. theologus. Jogi első alapvizsgára 33, jogi 2-ik alapvizsgára 17, államtudományi szakvizsgára 4. A theologiai alapvizsga e tanévben lép először életbe. K. Kiss József új gym. tanár 14-én tartandja székfoglaló értekezését. Elfoglalta állását a főgymnasium két ifju helyettes tanára, Sass Béla és Hosszú Lajos is. Az előbbi ismert név körünkben, az utóbbi Budapestén végzett tanárképződt és nyert tanári oklevelet. — A lapunk mult heti számában jelezett tanítóképeségi vizsgálat h. hó 2-ik napján fejeztetett be a következő eredménnyel. A 8 hittan-hallgató közül jeles (első fok) oklevelet nyert Solyom Lajos, a theologiai akadémia kitűnő

növendéke; kedvező eredménnyel vizsgázott még Csányi Bénémin IV. ad éves hittan-hallgató; rajtuk kívül ötön elegendő oklevelet nyertek, egy vizsgázó pedig javításra utasítottat. A tanítók és tanítójelöltek közül kitűnő (első fok) oklevelet nyert Győri Lajos kabai tanító, jeles (másodfok) oklevelet nyertek: Csatári Lajos tanítójelölt, Ba'ogh Boldizsár hosszupályi, Vida Károly hosszupályi tanítók; elegendő oklevelet nyertek: Nagy Elek tiszaderzi, Kóti Jeremiás had-házi, Bárány Mihály kunhegyesi, Molnár Sándor tiszafüredi, Badalay János gacsáji, U. Szabó Lajos bősörményi, Nagy Imre szentmihályi, Kanizay Endre debreczeni, Nagy Jenő halmai, Bernolák Miklós kötegyáni tanító és Szőke Péter tanítójelölt; így oklevelet nyert 15 tanító. Részben tett vizsgát 15. vallástánból és zenéből pótlott 2, közbejött betgsége miatt visszalépett 1, javításra utasítottat 4 tanító.

— Hymen. Dr. Megyaszi Medgyaszi a i Desz városunk ifju és vaszkéijeyzője, h. hó 7-dikén eljegyezte Kistatai Virágh Aladár a nyiregyházi törvényszék telekkönyvi igazgatójának kedves, szép leányát Virágh Irma kasszonny.

— Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Szilágyi Gábor debreczeni kir. törvényszéki díjnotát a p-ladányi járásbírószághoz díjnotká nevezte ki.

— Diszlövészet. A debreczeni lövésztársulat két napon át, szombaton és vasárnap, diszlövészetet rendezett. De az érdeklődés el-szomorítóan lanya volt. A diszlövészetben alig néhány ember vett részt; a banketten pedig még kevesebben jelentek meg. Ime egy valamikor nagy népszerűségnek örvendett egyet, melyet több száz embernek hozzájárulása alakított meg s ma nem törődnek vele azok sem, a kik kötelekbe tartoznak, a kik tagsági díjat fizetnek. Mert még ma is körülbelül 300 tagot számlál ez az egyet. Mily pezsög, el-vén életre volna ez hivatva. De e helyett úgy tűnik fel, mint egy elbetegedett megbénult vén ember, ki tagjait sem bírja többé mozgatni. Most már elnöke sincs az egyetnek, midő Szűgyény István elhunyt. A lövésztársulatok (habár német eredetűek) sok kellemes és hasznos szórakozást nyújthatnak a sportkedvelőknek s nálunk is betölthetnek azt a hivatást, hogy a polgári összetartásnak, a hazaifui önbizalomnak tápláló forrásul szolgáljanak. — Ezért elég rosszul teszik a tagok, hogy közönyükkel a tengődésre, — a végkimerülésre kárhóztatják egyetüket. Az egyetlen kívül is baj van. — Nem lehet tagadni, hogy sokan és befolyásos személyek ellenszenvvel viseltetnek, — nem ugyan maga az egyet —, hanem a lövőház iránt, mely csakugyan a közönségre nézve alkalmatlan helyen van és sürgetik annak más helyre való tételét. — Maga a hatóság is ezek közé tartozik. Ugy tudjuk azonban, hogy az egyet vezetői nem is idegenkednének ettől s hajlandók volnának a városnak átengedni a jelenlegi lövő házat. Természetesen nem ingyen, hanem megfelelő kárpótásért, mert az épület tulajdonjoga az egyet, mely a lövőház körül egyébb beruházásokat is eszközöltetett volt. — Visz-szatérve a diszlövészetre, annak eredménye következő: Össze-en 2180 lövés tételét. — Díjat nyertek: Legjobb mély lövés-sel: 1-ső díjat Dr. Brutmann ezred.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Sűrű erdő árnyában

Terebélyes vén tölgyfának árnyatadó lombkoráta alatt, korhadt, mohos padon ültünk. Én és Olga. En Olga szemeibe néztem és míg az én lelkem az ő két szemének tengerén sajkázott, addig ő az új eválasztincoj-pójében gyönyörködött.

— Olga! — rebegtem könyörgő hangon, hát van önnek szíve, hogy egyre csak a kis cipőjét nézi és reám nem vet egy futó pillantást sem?

— Ki nem állhatom önt! — mondá epés hangon, s még mindig mozdulatlanul ült mellettem, hamvas arcán egyetlen vonás sem rándult meg, gyönyörű szemeivel egyre a kis cipőt nézte.

— Jól van, — válaszoltam nyersen, de hangomba mély keserűség is vegyült és bosszúságomban majdnem sirtam.

Fölálltam és megindultam a széles, gyes uton. Mikor a keresztúthoz értem, még-egyszer visszaneztem. Ő meg mindig ott ült mozdulatlanul és most már a másik kis cipőjét nézte.

Tovább mentem. A nap már jó magasban állott s a falevelekről, füvekről mind fölszivta a harmatot, a szikkadt fü szinte ropogott a léptem alatt.

Ezer madárka énekelt, csattogott a faágakon, a kis énekesek szerteszéjjel bujkáltak a sűrű lombok és bokrok között; néha kivált egy-egy öröm-madársikoltás, a mi azt jelentette, hogy a kis sikoltó pompás prédára talált. Az erdő mélyéből titokteljes zugás-bugás hallatszott ki, a mit különösen akkor le-betett erősebben kienni, mikor a madarak lecsöndesedtek. Azt a titokteljes zugást pedig millió rovárnak a dongása idézte elő. A madarak operát, a bogarak pedig zsinagógát csapnak az erdőben. És az erdő, az ő türelmes vén tölgyáival, nem bánja, akármit csinálnak a lakosai. Hogy is banná? Az erdő

ben egyenlőség, szabadság van, tehet mindenki kénye kedve szerint.

Tehet a madárka, tehet a bogárka kénye kedve szerint, de nem tehet a föld leg-hatalmasabb teremtménye: az ember. Véghe-tlenül bszantott, hogy Olga még az erdőben is illedelmeskedik, epedő tekintetem előtt le-süti szemeit; ha megfogom a kezét, elhúzódik tőlem; ha szerelemről szólok, a nagymamájával fűbe.

A nagymama pedig borzasztó egy dáma. Rikácsoló hangon beszél és úgy néz reám, mint egy rablóra. Azt mondja: előbb tanulj, k. aztán legyek ügyvédbojtár három esztendőig, aztán újra tanulj és ha lettem az ügy-védi vizsgát és tapasztalatokra tettem szert, akkor majd előállhatok a kéresem-mel.

A mint így tételődtem, kétségbeesett, sikongó kutyavonítások ütötték meg füleimet. Megdöbentem. Ilyen hangokat a veszett társuk elől menekülő kutyák szoktak adni.

Önkéntelenül visszafordultam. Istennem, hátha Olga felé rohan a veszettkutya és őt megmarnja! Elremitett ez a gondolat. Az a lány nem engedi, hogy én megcsókoljam és most egy veszettkutya meg fogja marni!

Merő viz lettem az izzadságtól, mire Olga-hoz értem. A gyors léghéztől aig birtam dadogni. Kimerülten roskadtam a padra.

Olga ijedten ugrott föl. Láttam, mint sápadt el az arca, láttam szemeiben a fé-lelmét.

— Az Istent, Kálmán mi baj van?

— Igen... igen... — fuldokoltam és zseemből hirtelen kirántottam a zsebke-dőmet, és eltartam az arczomat.

— Szó jon, talán valami vadállat? — kiáltá Olga félelemtől elsorult hangon.

— Veszettkutya! — hörögtem kétségbe esetten. — Erre zseembe csuszattam a zseb-kendőt, fölgrotytam, megragadtam a leány remegő kezét és ezt kiáltottam:

— Tépien meg engem a veszettkutya de-kegyedet, Olga megmentem!... Esküszöm, megmentem.

Ezzel ölembé kaptam és futottam vele az erdő sűrűjébe.

Megint egy szép tölgyfához értünk. Ez is kerges, vén tölgyfa volt, a törzsében akkora repedéssel, hogy egy medve meghál-hatott volna benne.

A tölgyfa alatt nem volt pad, de volt puha pázsit. Letettem a drága terhet. En is ledöttem mellé a pázsitra, mert nagyon ki-voltam merülve.

— Mi lesz most? — sohajtott Olga.

— Nem messze van ide a tó, beülünk a csolnakba és mentve vagyunk.

— Akkor siessünk!

— A veszettkutya nem jön erre, mert nem hallatszik az üvöltése. De ha erre jön-ne, kegyedet fölegyitem a fára, én meg itt maradok!

— Az Ist n szerelméért! — susogta Olga rendkívüli gyöngédséggel és összecapta a rózsás kacsóit.

— Hadd marjon össze a kutya, ugys.

— Oh, Kálmán!

— Banná is maga?

Olga rendkívül komoly lett és szemében könyesepp gyöngyözött.

Nem tudom, meddig ültünk így egymás-mellett, némán, merengve. Olga a fűszálakat tépdeste, én pedig gyönyörködve néztem őt. A veszettkutya már egyikikül sem gondolt.

— Valami jut eszembe, — szoltam, — hiszen a kis madártört mamammal hoztam...

Olga tapsolt örömben; fölgrotyt, elvette tőlem a tört és egy közelebbi kis halomra tette azt. A tör szögbe jókora zömlyedaráb volt dugva, és biztosan számítottunk rá, hogy azt majd csak észreveszi valamelyik szemfüles madárka.

Egyszerre kigyófürgeséggel felém fordul, a leány és kisujjával a halom felé mutatott.

A tör közelében egy kis petyegtetett tollas rigó ugrált. Egyenes kis csőrét többször a földbe vágta, bizonyosan férgeket keresgél-t. Aztán, talán mert jóllakott, fölröpült a tó-melletti bogróbokorra és elkezdett énekelni. — Üljön le mellém, különben azt hiszem, hogy fél tőlem, — szoltam Olga-nak.

Olga leheveredett a fűbe, kis fejét kar-jára támasztotta és úgy hallgatta a rigó gyö-nyörű énekét. Én fejemet a vállára hajtottam és beszélni kezdtem va'amiról, de bizon nem emlékezem miről.

— Elriasztottuk a madarat! — szolt halkan Olga.

— Legyünk hát csendesen, — sut-togtam.

Az édesen fuálló szellő lassu, halk ze-nével kísérve a kis madárka énekét, végig zu-hant a faágak között s a susogó falevelek édes csevegést kezdtek a remegő fűszálakkal. Vajlon miről beszélhetnek a vén tölgyfák levelei a fiatal fűszálaknak? Talán viharokról, égihá-horokról vagy — szerelemről? A növények is szeretkeznek, mert ők is élnek, táplálko-znak, nemzenek pusztulnak, mint az emberek.

Gondolataim kellő közepéből kiragadt a szép madáréne. Most már több rigó röp-ködött a tör körül.

— Megyek — suttogtam Olga fülébe

— megnézem a tört, hogy nem fogott-e már.

Olga megfogta a karomat.

— Maradjon, elriasztja a többi mada-rakat is.

Aztán nem emlékezem, hogy történt, elég az hozzá, hogy egyszerre csak keblemre öleltem őt és nem ellenkezett többé. Csak egy nagyon izicpiczit húzódozott.

— Kegyed fél tőlem, Olga? — Én ak-kor e-megyek...

— Ne mozduljon — e'repülnek a ma-darak!

— Csitt... csitt!...

Arcomat odaszoritottam a leány égő arcához, két karommal átölelve a derakát...

Sokáig hallgattuk a rigók énekét. Mire fölkeltünk, hogy hazafele induljunk, alkonyra hajlott az idő.

Odamentem a törhöz. Megtépett szár-nyakkal ott volt a kis madár.

... Szegény madár!

Ujlaki Antal.

edmenynyel vizsgá-
min IV-od éves hit-
oten elegendő okle-
gázó pedig javításra
tanítójelelték közli
velet nyert Győri
(másodtoku) okleve-
tanítójelet, Ba'ogh
ida Károly hosszú-
oklevelet nyertek:
Kőti Jeremiás had-
kunhegyesi, Molnár
alay János gacsáji,
rményi, Nagy Imre
re debreczeni, Nagy
Miklós kötegyáni
tanítójelet; így okle-
Részben tett vizsgát
ból pótoló 2, közbe-
zálepett 1, javításra
vaszói. Medgya-
ju átvizsgálójazója,
istata Virágh Ala-
nyiszék telekkönyvi
p leányát Virágh
zságügyi miniszter
kir. törvényeséki
bírsághoz dijonkák
debreczeni lövésztár-
aton és vasárnap,
e az érdeklődés el-
A di-züvészetben
eszt; a banketten
entek meg, Ime egy
űsűgnek örvendett
embernek hozzájár-
em törödnék vele
e tartoznak, a kik
t még ma is körül-
z az egyület. Mily
a ez hivatta. De e
egy elbetegeedett
tagjait sem bírja
ár elnöke sincs az
István elhunyt.
német eredetűek)
szórákóztást nyujt-
s nálunk is be-
— hogy a polgári
önbizalomnak táp-
k. — Ezért elég
gy közönyükkel a
létre kárhoztatják
vül is baj van. —
okan és befolyások
vel viseltetnek,
gylet —, ha-
csakugyan a kö-
an helyen van és
re való tételét. —
zzé tartozik. Ugy
gylet vezetői nem
hajlandók volnának
enlegi lövő házat.
hanem megfelelő
tulajdonjoga ez
rül egyéb beru-
tolt volt. — Viz-
annak eredménye
lövés tételét. —
g jobb mély
Brutmann ezred-

orvos 5 db. 10 francos disztett aranyat, 2-ik
díjat Kovács Gyula 3 db. 10 francos disztett
aranyat, 3-ik Szűcs Károly 2 db. 10 francos
disztett aranyat, 4-ik díjat Budaházy Miklós
1 db. 10 francos disztett aranyat. 5-ik díjat
Fodor József 3 francos disztett tallért, 6-ik
díjat Weszter István 2 francos disztett tallért,
7-ik díjat Szabó László 1 francos disztett tal-
lért. Legtöbb kőről vésél. 1-ső díjat
Kovács Gyula 5 db 10 francos disztett ara-
nyat, 2-ik díjat Fodor József 3 db. 10 francos
disztett aranyat, 3-ik díjat Szűcs Károly 2
db. 10 francos disztett aranyat, 4-ik díjat,
Weszter István 1 db. 10 francos disztett ara-
nyat, 5-ik díjat Budaházy Miklós 3 forintos
disztett tallért, 6-ik díjat Szabó László 2 fo-
rintos disztett tallért, 7-ik díjat Dr. Brutman
ezredorvos 1 francos disztett tallért, 8-ik díjat
id. Páyer József 1 francos disztett tallért.
— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon roko-
nok, barátok, ösmerősök s a t. közönség, kik
feleldhetetlen jó nóm — Hegedűs Károlyné
szül. Orbán Róza asszony — temetésén meg-
jelentek s bánatomban osztoztak, fogadják e
lap útján köszönetemet. Debreczen, 1889.
szept. 9. Hegedűs Károly, Ilonka kis leányom
névénél is.
— **Ö. T. a debreczeni önkéntes tüzoltó**
testület örtányájában folyó évi September
8-án délután 3 órától 3/4 óráig szakszvizsgák
tartattak, a mikor is a vizsgáló bizottság a
következőképen alakult meg u. m. Publig Ernő
h. főparancsnok mint elnök Tikos István osz-
tály parancsnok, Richer Károly és Fábian
István szakasz par. vizsgáló bizottsági tagok
és Vinkler Mór segéd tiszt vizsgáló bizottsági
tagok. Az örtanacsnok vizsgát letette Hor-
váth József vizsgázott mászó „jó“ eredmé-
nyel, mászó vizsgát letették Frency Gyula
és Morvai Soltész vizsgázott szivattyusok „ki-
elégítő“ eredménnyel és Nagy Ferencz fi-
zétes tüzoltó „jó“ eredménnyel. Szivattyus
vizsgát letették Hanung János és Molnár
Matuzsálem „kielégítő“ eredménnyel, 5 tüzoltó
pátvizsgára utasítottak.
— **A városi reáli-kolában** az új iskolai
évre a beiratások szeptember első napjaiban be-
végződtek. A múlt heten hétfőn a feyelemi
szabályok felolvasásával az iskolai év meg-
nyitattott; a rendes tanítás pedig — egyelőre
ideiglenes órárend szerint — másnap kedden
reggel megkezdődött. A beiratások eredménye
a körülmenyek figyelembe vétele mellett na-
gyon kedvezőnek mondható, mert a hat osz-
tályba összesen 191 tanuló jegyeztette be
magát. A tanulók száma tehát a múlt évi-
hez képest jelentékenyen emelkedett. A múlt
évből ugyan a tanév kezdetén csak 171 volt
a beiratkozott tanulók száma és csak a ható-
sági engedélyvel évközben felvett, meg az
iskolai év végén vizsgálatra jelentkezett ma-
gán tanulókkal növekedett fel az egész évi
létszám 179-re. A tanulók az egyes osztá-
lyokban a következőképen oszlanak meg: —
az I-ső osztályban 52 tanuló
a II-ik „ 41 „
a III-ik „ 43 „
a IV-ik „ 33 „
az V-ik „ 13 „
a VI-ik „ 9 „
a hat oztályban tehát — 191 tanuló. Mi ugy
hiszszük a beiratásoknak ezen kedvező eredménye
jó részben annak tulajdonítható, hogy ezen
iskolai évben már a hatodik osztály is meg-
nyitattott, és ezáltal a gyermekeket iskoláztató
közönség meggyőződhet arról, hogy a vá-
rosi hatóság az iskolai ügyeinek rendezésére
komolyan törekszik. Mi erősen hiszszük, hogy
néhány hónap alatt, legkésőbb tavaszig, a
miniszterium is határozni fog a felett, hogy
az iskola kiegészítésének régen húzódo ügye
végre végleges megoldást nyerjen.
— **Vasút Debreczentől Doroskeig.** A köz-
lekedésügyi miniszter Könyves Tóth Mihály és
Rössler Richárd mérnököknek a Doroskeig
vezetendő helyi érdkü vasút előmunkálatai
engedélyre érvényét még egy évre meghosz-
sabbította.
— **Püspök Ladányból** írják lapunknak:
Folyó hó 2-án halt el városunk egyik legne-
mesebb s jó szívű urnője néhai Lipovnoki
Lipovniczky Imréné szül. besenyei Szabó Apol-
lónia 52 éves korában, boldog házasságának
32 ik évében szív szélhűdés következtében. —
A boldogult urnő nemcsak és jó cselekedetein
kívül buzgó tevékenységet fejtett ki a veres
kereszt nőegylet p. ladányi fiókjának megal-
kításán, melynek számos éveken keresztül
szeretett elnöknője volt A ragaszkodást és
szeretettel fényesen bizonyította ugy városunk
közönsége, mint a vidék, midőn a gyász-rava-
tal körül, mindannyian megjelenek a kedves
halottnak utolsó Isten hozádot mondani. A
rendkívül fényes temetésen testületileg részt
vettek Püspök-Ladány város notabilitásai, a
közsegi előjáróság, a veres kereszt egyület, az
önkéntes tüzoltóság s számos magán egyének,
kik a boldogultnak nagy részben barátai s
személyes tisztelői voltak.
— **Sikkasztó fiatal ember.** Szombati szá-
munkban megírtuk, hogy Rosenthal Jenő az
édes apja 4000 forintjával megszökött. Azóta
nem is került elő. — Rendőrségünk annyit
kiderített, hogy a derek fiatal embernek cin-
kostárs is van s vele együtt ez is eltűnt a
városból, — a mint testi-le ki jó barátai var-

bató. Ezt az urat Spitzer Arnoldnak hívják s
az utóbbi időkben egyik helybeli nyilvános
házban, mint zongora mester segített a kis
asszonyoknak jobb kedvre deríteni az uri
vendégeket. Rosenthal Jenő gyakran mulla-
tott Spitzer Arnolddal, a ki mellékesen meg-
jegyezve pályáját a jogtudományok hallgató-
sával kezdette. Nem lehetetlen hogy nő is
belejártszik a 4000 frt és Rosenthal Jenő &
Comp eltűnésébe.
— **A debreczeni orvos-gyógyszerész-egylet**
a nyári szünet után első havi ülését f. hó
14-én d. n. 5 órakor tartandja saját helyisé-
gében; ez ülésre az egylet helybeli és vidéki
tagjait tisztelettel meghívom. Debreczen 1889.
szept. 8. Dr. Varga Géza, egyt. elnök.
— **Táncztanítási jelentés.** Van szerencsém
a n. é. közönség becses tudomására juttatni,
hogy folyó évi szeptember hó 12-én az ev,
ref. egyház leánynevelői intézetében tánczta-
nítási óráimat megkezdtem. Beiratások elfo-
gadtnak az intézet igazgatósa által is,
továbbá lakásomon: Kis-zappanos-utca 409.
Magamat a n. é. közönség becses pártfogá-
sába ajánlom, vagyok teljes tisztelettel A l-
földy Károly, tánczmester.
— **Az iparéletnek** Debreczenben való
megalakítását a kereskedelmi és iparkamara
is véleményezte. — Az ügy most a városi
hatóságnál van s azt a f. hó 26-dikán tartandó
városi közgyűlés fogja tárgyalni. Hiszszük,
hogy a közgyűlés is a testület megalakítása
mellett nyilatkozik, miután már a multikori
szavazásnál is a testület ellen szavazók száma
nem ütötte meg a képesítéshez kötött ipar-
ágakat üzők összegének egyharmadát s miután
maga a kereskedelemügyi miniszter már több
ízben sürgette a megalakítást. — A testület
ellenzői nevében a mult heten hárman Pongó
Lajos, a csizmadia —, Gyarmati Lajos, a szűcs
— és Eklí Gábor a timártársulat elnöke Ba-
dapesten jártak deputatiónban a miniszternél,
a kit arra akartak volna kérni, hogy a deb-
reczeni törvény ellenes állapotot még továbbra
is kegyeskedjek eltűnni. — A küldöttek azon-
ban nem találták ott a minisztert, csak az
államtitkárral beszéltek. Hogy — mily er-
edménnyel, — nem tudjuk.
— **Az antwerpeni robbanás.** Antwerpen
belga kikötőváros, Európa egyik legelső ke-
reskedelmi helye, melyeken borzasztó esemény
szintere volt, a péntek csak a bécsi Ringszin-
ház legégésével s az 1857-ben Mainzban tört-
ént szörnyű löporobbanással állítható pár-
huzamba. Egy dyna-mit-töltény-
gyár repült a légbe, mi emberi élet-
ben és vagyonban még eddig kiszámíthatat-
lan kárt okozott, sőt a baj még nagyobb ki-
terjedéssel is fenyeget, mert a robbanás fel-
gyújtotta a nagy p-troleumraktárakat is s
a tűz még egy tart. A nagyszerű dombokban,
a melyeket részint már l. Napoleon építe-
tett, részint újabban állították fel, több mil-
liót érő áru volt fölhalmozva, a többi közt,
minthogy Antwerpen petroleumra nézve fő-
forgalmi hely, tömördek gyűlékrony anyag.
Petroleumon kívül mindig nagy mennyiségű
gyapot-, cukor-, rizs- és gabonamű is van
ott raktáron. Ezer meg ezer zsák, hordó és
láda van mindig részint a dombokban, részint
a számtalan rakodóházakban és árucarnokok-
ban. A robbanás folytán több száz ember élet-
ét veszítette; még több megsebesült. A tűz
egy hektárnyi területre terjedt ki. A város
ban csaknem minden ház ablaka be van zú-
va. — A kárt 50 millióra becsülik.
— **Körözött überciher.** Tegnap a „Hun-
gária“, kávéházából egy uri ember — bizonyára
tévedésből — elvitte egy másik urnak szürke
cheviot öszi felöltőjét. — Kértek tehát, küldje
vissza ezt az überciher a „Hungária“ főpín-
czéréhez.
— **A szesz és az élet.** Az angol orvo-
sok egyesülete nemrég nagyon érdekes sta-
tisztikát készített. Kimutatják benne az al-
koholnak befolyását a hosszu életre. A tár-
saság ugyanis küldöttséget bízott meg egy
enquete tartásával, a melyen vizsgálat alá
vegye az ivók három osztályának közép élet-
korát. E három osztályba tartoznak: először
azok, kik minden szeszest italtól tartózkodnak,
másodsor azok, a kik a szeszest italokat mér-
téketlenül élvezik és végül azok, a kik mér-
téketlenül élvezik azokat. A küldöttség 4234
halálesetet vett vizsgálódása tárgyául, — a
melyek a három osztályba tartozó egyének-
nél bekövetkeztek. Vizsgálódásuk eredményül
a következő közép életkort találták Kik a
szeszest italoktól egyáltalán tartózkodtak: 51
évet és 22 napot, a kik keveset ittak: 63
évet és 13 napot, a rendes ivók: 57 évet és
59 napot, az iszákosok pedig 53 évet és 13
napot éltek. Kitént tehát az ivók nagy vi-
gaszául, hogy nem ők, hanem az egyáltalán
szeszessel nem élők a legtróvidebb életiek. —
csak azután következnek az iszákosok.
— **Kettős dalestély.** A kereskedő ifjak
ünk. egyesületének dalköre f. hó 14-én szom-
baton este a Szikszay „Margit“ fűrdő helyi-
ségében a debreczeni daleyket közreműködő-
sével és Rácz Károly zenéje mellett zárkörű
dal- és zeneestélyt rendez. — Ezen kedélyes
estély műora, a hölgyek szórakoztatására,
még tánczozal is ki lesz bővítvé.
— **Ditrich Mátyás emberére** talált a teg-
napi birokversenyben. Az óriás szombaton
Benes virsli és szalámi készítő az első össze-
esapásra ugy a földhöz teremtetve, hogy a
versenybíróknak nem volt kedve többé össze-
mértközni a bajjorral. Tegnap Orvos György
névű szalás legény állott ki vele a kazdtérre.
Györgyöt még a rendőrbiztos is alig ősmerte
meg, olyan előnyös kinézése volt a pikáns
testszíni trikóban. 12 perc alatt négyszer

gyűrűközött neki a két trabális alak s Orvos
György nem nyerte ugyan meg a 100 forint
jutalmát, mivelhogy nem vágta földhöz Dit-
richet, de viszont ez sem bírta Orvost le-
győzni. Orvos György aynyi tapsot kapott a
magyar önérettelt lelkesülő tenyerektől, hogy
jobban szédült a feje a diésőségtől, mint egy
liter pályinkától, amit tudvalóvöleg György ur
szintén nem kiesinylendő földi jónak tart. —
Különbön Orvos György is „marha erős em-
ber“, a miről rendőreink is tanuskodhatnak,
a kiknek már többször volt alkalmuk tapasztal-
ni, hogy mikor Orvos György méregbe jön
a pályinkától, tíz markos rendőr kell a megkö-
tözéséhez. Ditrich Mátyás is azt mondja,
hogy jártában-keltében még nem akadt em-
berre kit földhöz nem tudott volna vágni. —
De Orvos kifogott rajta. — Pedig Orvos nem
sörön nőtt fel, hanem nyomorog és éhezik, min
egy hamisítatlan csavargóhoz illik.
— **Bleyer József** a kitűnő fővárosi táncz-
mester ur Debreczenbe időzik s hirdetését a
punk mai számában is közléstesi. Bleyer a leg-
intelligensebb családok gyermekeit tanította
városunkban eddig is, s most is igen sok
tanítványa jelentkezett a mi a jeles tánczmes-
ter népszerűségét mutatja.
— **A szovati lud és a szovati pálinkás-
üveg.** A szovati emberek tisztában vannak
azzal, hogy a világ fennállása óta csupán to-
jásokat tojnak a ludak. Hogy másféle tárgya-
kat tojjanak, arról a história sem teszen sem-
miféle említést, úgy, hogy az emberekben
— ideértve a szovatiakat is — már gyökeret
vert az a tudat, hogy a ludak csupán tojá-
sokat tojhatnak. A szovatiakban azonban a
legutóbbi időben megrendült a ludak íránt
eddig táplált az a véleményük, mintha ezek
egyedül tojásokat tudnának tojni. Kardos
Mihály ludja lefőzte az egész ludvilágot, mert
nem tojt, hanem pálinkásüveget tojt.
Ez a hír villámgyorsan terjedt el a szo-
vatiak között és átalán volt a szörnyűkő-
dés. Ma délután egy szovati embert nyitott
be szerkesztőségünkbe, a ki bizalmasan meg-
sugta nekünk, hogy a pálinkásüveg t nem a
lud tojta. — Nem ám. — erőit a szovati
ember. — Hát ki? — fagkázta valaki a szo-
vati embert. — Nem tojta azt kérem senki,
hanem a Kardos Mihály felesége tette a pá-
linkásüveget a tojóld alá. Tette pedig ezt
azért, hogy eldugja az üveget a részeges férj
előtt. De nem jó helyre dugta el.
— **A nehézfűz.** Szép dolog a tudomány
csak az a baj, hogy nem lehet egykönnyen
hozzajutni. Azt kívánják az embertől, hogy
tanuljon, aztán a mit megtanult, azt mondja
főleg nagybajszu, tuskés szakálu ur előtt.
Ujdonságunk hóse szerföltött kesergett azon,
hogy a tudomány nem lehet pénzben venni,
mint pl. a bakkancsot, cukrot, spikát, vagy
más szintén hasznos és praktikus dolgot. Ő
bizony nem tanult és az történt vele, hogy a
szívtlen tanárok szekundába pónáltak. — A
szeszestelen megbukott a javítóvizsgán is s
most a következő folyamodványt intézte a ta-
nári karhoz, a melyet azoknak az elretten
tesére, a kik nehézfűzű fiaikat erővel tanulni
kényszerítik, szószerint közölünk: Tek. Tanári
kar. Egy szerencsétlen utolsó sóhaja az, —
mely most a tanári Kar elébe járul, mely sze-
rint nekem az újra javítóvizsgázást meg-
engedni méltóztassanak a latinból. — Most vagy
soha! Ha a tek. Kar nem teljesíti kérése-
met, az emberi társadalomból mályen kitaszí-
tatik egy szerencsétlen, mig az ellenségetben,
általam egy derek polgárral fog szaporodni.
Csak önökől függ. Ha irgalmatlanul eluta-
sitanak, mint egy kirugott kutya eltűnök. —
Mentsék meg az éteemet, maradok sorsüldö-
zött tisztelőjük . . . stb.
— **A cirizusz** meg csak holnap tart elő-
adást; ma Bellini John jutalomjátéka van.
— **Válasz:** Könyei Laura tanítónőnek
a „Debreczen“ helyi lap 174 számában
megjelent értesítésének, h a z a l á s r a és in-
t é z é t é n e k b e s z ü n t e t é s é r e v o n-
a t k o z ó r é s z é t, mint alaptalan rágal-
mat visszautasítom. 1889. szept. 6. Molnár
Janka.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni,
hogy ugy mint eddig ez időn is a

„Korona“ szálloda nagy termében,
folyó hó 7-én azaz szombaton

a tanítást megkezdem.

A csoportok három részbe osztat-
nak be: és pedig

egy csoport teljesen kezdő
2-ik „ haladó, és végre a
3-ik „ összgyakorlók. Ezen összgya-
korló csoportnál kiváló gondot fordítok
a telen a fővárosban már annyira divattá
vált Grand Mazurra és a leg-
újabb Sir Roger de Coverley
angol tánczra.

Jelentkezhetni t. Forgách Károly
ur piacz-utcazi ékszerüzletében, esetleg
a lapok tekintetes szerkesztőségi iro-
dájában.

A n. é. közönség kegyes pártfogását
kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Debreczen, 1889. szeptember 3-án.

Bleyer József,
tánczmester:

6924.
1889.

Arlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által elő-
állítandó Retek utcazi csatorna építési
munkáinak felvállalására a folyó hó 13-ik
napján d. e. 10 órakor a városi mérnöki
hivatal helyiségében írásbeli ártájánlat
el fogadása mellett árlejtés tartatik.

Az egész csatorna előállítására s a
vele összekötött mellék munkákra 12357
frt 95 kr. van előírnyozva.

A bánatpénz a fenti összeg 10 %ka,
mely a szóbeli árlejtés alkalmával teendő
le, illetve a zárt ajánlathoz becsatolandó.

Az írásbeli ajánlatok a fent kitett
határidőig a polgármesteri hivatalnál
teendők le, vagy az árlejtés megkezdése
alkalmával a bizottságnak adandók át és
a szóbeli árlejtés befejezése után nyil-
vánosan bontatnak fel.

A városi tanácsnak fentartatik azon
joga, hogy az ajánlat tevők közöttől tet-
szés szerint választhasson.

A költség számítás, tervezet és a
vállalati feltételek a városi mérnöki hi-
vatalnál tekinthetők meg.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók,
hogy a pályázatban való részvétel végett,
a fent kitett időben, a kellő bánatpénz-
zel felszerelve jelenjenek meg, illetve
zárt ajánlataikat idejében adják be.

Kelt Debreczenben, 1889. szeptem-
ber 5-én.

A városi tanács.

113.
442. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
lapított s 1887. évi június 1-én életbe lép-
őladási, fizetési és szállítási módozatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 ki 6
B. Szinte középszerű	17.20
0. Királyliszt	16.20
1. Lángliszt	16.20
2. Montliszt	15.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	15.40
4. „ 2-od rendű	15.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	14.60
6. „ 2-od „	14.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	13.40
8. „ 2-od „	13.—
9. 3/4 Barna „ 1-ső „	12.—
10. „ 2-od „ á 70 klgr.	10.—
11. Lángliszt „ á 50 klgr.	7.60
12. Vörös liszt „ á 50 klgr.	—
13. Finom korpa zsákkal 50 „	4.60
14. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.	4.—

A finom és durva korpa árából eddig
engedl ezett 5%-töli engedmény a fennem-
lírt egyezmény folytán szintén beszűntet-
tetett.

Debreczen, 1889. szept. 9.

FODOR MIHÁLY UTÓDAI
 butorgyárak Budapest.
 Alapított 1851-ben.

Főüzlet BUDAPEST, V. NÁDOR- UTCA 12. sz.	Gyártelep: BUDAPEST, V. ZOLTÁN- UTCA 11. sz.	Fióközlét: BUDAPEST, VI. ker., ANDRÁSSY-UT 9.
---	---	--

Azon óhajunk által vezéreltetve a mélyen tisztelt közönség igényeit minden tekintetben kielégíteni,
asztalos és kárpitos műhelyeinket
 tetemesen nagyítottuk a modern technika segéd szereivel elláttuk és ezáltal versenyképeségünket minden irányban emeltük. Butortelepeink kész
asztalos-, kárpitos- és díszítő munkák
 das választékából álló
kiállítást
 képeznek, melynek megtekintésére mindenkit tisztelettel meghívunk. Építve cégünk régi jó hírére és tekintettel
mérsékelt, jutányos árainkra
 ajánljuk magunkat a n. é. közönség egész menyasszonyi kelengyék, teljes lakásberendezések, szalók, fürdők, iskolák stb. elkészítésére a legegyszerűbbektől a legfinomabbakig és biztosítjuk a n. é. közönséget a legbiztosabb és legteljesebb kivitelről.
 Mély tisztelettel
FODOR MIHÁLY UTÓDAI
 butorgyárosok.

4628. sz.
 1889. tkv.
Arveresi hirdetmény.
 A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szathmári Mihály végrehajtónak Horváth János és neje Zóltai Julianna végrehajtást szenvedő elleni 142 ftt 45 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. járásbíróság területén lévő Debreczenben fekvő, a debreczeni 1204. tjkben A + 1 sz. 1249 hrsz. alatt felvett 3629. népszámu belsőségre az árverést 1816 fttban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi szeptember hó 28-ik napjának délutáni 3 órájkor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog
 Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 181 ftt 60 krt, készpénzben vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság gnál előleges elhelyezé sérül kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
 Kelt Debreczenben a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. május 31.
Lánczky,
 kir. tszki bíró.

PANNONIA
= forrás =
 Magyarország legjobb és legolcsóbb savanyúvize.
 Tiszta, minden üledék és minden mellékiz nélküli kellemes gyógy- és asztali víz.
 Kizárólagos szétküldők
MATTONI és WILLE,
 szerb. kir. udvari szállítók, Budapest.

KÖZPONTI SZÁLLODA
 Budapest, Károlyi ut és Rottenbiller ut a sarkán (a közp. pályaudvar áttellenében).
Megnyitás augusztus 1-én.
 Van szerencsénk a mélyen tisztelt utazó közönség becses figyelmébe ajánlani ezen újonnan épült szállodát, mely minden igényt kielégítő és kényelmes modern berendezéssel, 70 szobával, fürdővel, villamos világítással, személyfé huzóval (lift) minden emeletre van ellátva s a legmérsékeltébb szobáink jégzőké minden szobában ki van függesztve. E3 nyös fekvésénél fogva a
KÖZPONTI SZÁLLODA
 a legelőkelőbb közlekedési ponton van, a közúti vasútja magállo helye előtt, két pe enyire a központi pályaudvar áttellenében, minél ova kesi használata nem szükséges a megérkezés vagy elutazáskor a város minden irányába pedig olcsó társasági-közlekedés van. Ez aktív szállodánk Budapest legelőkelőbb pontján fekszik, gyönyörű kilátással a városra.
 Midőn még kávéházunkat és vendéglőnket ajánljuk a t. utazó közönség figyelmébe, előre is biztosítva tiszta jó italoknak és izos ételeknek gondos kiszolgáltatását s ügyekezni fogunk jó hírnevünket, melylyel mint vendéglősök bírnak, jövőre is t. vendégeink megelégedése által fenntartani.
 Budapest 1889. július hóban.
 Mély tisztelettel
Bucher és Höllrigl
 szállodások.

CZIGELKAI
LAJOS-ISTVÁN-
 forrás. forrás.
 jód tartalmu-, szikéletes-konyhasós savanyúv. Borvíz, leggazdagabb szód- és szénsavtartalommal.
 Felülmúlhatlan legdusabb szénsavas nátron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizeit közt, bő vastartalma és sok szénsava miatt az égvényes-sós savanyúvizek közt páratlan és legkellemesebb, valamint legkönnyebben emészthető valamennyi jód tartalmu ásványvizek közt.
 A Lajos-forrás rendkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólyag és légutak bántalmainál s görvélkóránál.
 Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére
ÉDESKUTY L., magy. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállító által BUDAPESTEN.
 Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.
RAKTÁR DEBRECZENBEN:
 Csanak József és Geréby Fülöp uraknál.

VÉGHLESI
VERA-forrás
 Hazánk legtisztább legolcsóbb és legjobb szénsavdus, égvényes savanyúvize
 Véghles-Szalatnán (Zólyom megye.)
 Főraktár Debreczen és vidéke részére:
Geréby Fülöp
 urnál, DEBRECZENBEN.

Hirdetmény.
 A m. kir. Pénzügyminiszter urnak 48.620 sz. körrendelete értelmében közhírré tétetik, hogy az italmérési jog kártalanítása fejében adandó tőkékre, a jogosult felek kérelmére pénzbeli előlegek adatnak mihelyt:
 a) a kártalanítás összege, melyre az előleg kéréstik, meg van állapítva;
 b) minden kétséget kizárólag tiszta van hozva és ki van mutatva, hogy az előző a) pontban említett összeg kit illet s hogy az más jogával terhelve nincsen, és
 c) ha az előleget igénybe vevő fél kötelezi magát, hogy kártalanítási kötvényeinek eladását, az államra bizza a végből, hogy az előleg és járuléka a mennyiben egyébként nem törlesztetnének, a kötvények árából legyen fedezhető.
 Az igénybe vett előlegeknek a jogosult felek részére való kifizetését, az illető fél kívánatára az állami pénztárak és adóhivatalok fogják közvetíteni.
 A nyújtandó előleg az annak fedezés-ül szolgáló s az 1888. XXXVI. t. cz. 19. § sa értelmében kötvényekkel fedezendő kártalanítási tőke kétharmadával nagyobb nem lehet.
 Ezen elő egek után évi 5% kamat, s ezen felül kezelési költség fejében még pedig fél évnél nem hosszabb időre adott előleg után 1/2 %, — háromnegyed évnél nem hosszabb időre adott előleg után 3/4 %, — végre kilencz hónál hosszabb időre adott előleg után évi 1% lesz fizetendő.
 Az előlegek igénybe vétele iránti kérelem, a törvényhatóság területén megbízott pénzügyi közreknél írásban vagy szóval terjeszthető elő.
 Debreczenben 1889. Szept. 5-én.
 A városi tanács.

Alapított 1858-ban.
WALSER FERENCZ
 első magyar gép és tűzoltoszerék gyára, harang és ércöntődeje
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.
 Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukra
 Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik
KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
 felszerelésére
szagmentes ürszékek
 felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
 Képes árlapok és részletes költségtervek elkészítésére díjmentesen küldetnek.
EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.